

— И сега ви отплащатъ съ умраза. . .

— Некултурния винаги мрази по-високо стоящия въ умствено отношение и духовенъ напредъкъ отъ него.

— Това е истина. — замислено каза единъ възрастенъ пленникъ, който не пускаше трупката отъ устата си. — Знамъ, българитѣ дадоха възраждането на Европа. Отъ вашитѣ демократични и мироносци богомили се роди реформацията и схоластичния духъ на затъпеното отъ духовна нищета срѣдновѣковие, биде сломена, за да възтържествува духътъ на науката, свѣтлата наука. Ако не бѣха вашитѣ богомили, народитѣ въ Европа щѣха да тънатъ все още въ мракъ.

— Вие знаете това? — попита подофицера своя съотечественикъ.

— Да зная го. . . азъ предавамъ на своитѣ ученици културна история на народитѣ и всѣки пжтъ, когато трѣбва да говоря за обновата въ живота на народитѣ въ Европа, винаги примѣритѣ си вземамъ отъ учението на българскитѣ богомили. И азъ другояче не мога да си представя българина. Ето, виждамъ българитѣ тукъ въ това градче и тѣ все още следъ 1000 години продължаватъ да живѣятъ съ принципитѣ на своитѣ прадеди. Забелязвамъ нѣкакво съвършенство въ тѣхнитѣ разбирания за човѣшкитѣ длъжности, които не виждамъ никжде другаде. И тая демократичностъ и примиреностъ съ евангелскитѣ истини, носи и нещастията въ българския народъ. Българинтъ, споредъ менъ, не разбира ясно какво е неговото международно положение, той вѣрва на всички и на всичко, защото не е възпитанъ въ политически и дипломатически хитрувания. Това го разгроми презъ 1912 и 1913 година, а това ще го досѣсипе въ тая война. Българинтъ е за менъ едно малко дете, което все още вѣрва, че може да хване луната щомъ си протегне ржката.

Тая искреностъ въ тия англичани ми хареса, но трѣбваше вече да почнемъ да обикаляме изъ магазинитѣ, дано намѣримъ нѣщо подходящо за траурната булка.

— Гутъ бай! Гутъ бай! — засбогуваха се пленниците и почтително козеруваха и се кланяха.